

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . 8 korona
Félévre . . . . 4 korona
Negyedévre . . 2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Kossuth Lajos Tivadar.

Kossuth Lajos kisebbik fia, Kossuth Lajos Tivadar, idehaza járt.

Egyelőre csak vendégképen, de nem-sokára állandó itt-maradásra.

Az olasz vasutak államosítása ugyanis küszöbön van s az így államivá lett összes olasz vasutak élére Bianchi van kiszemelve, úgy hogy a Kossuth által vezetett dél-olaszországi vasutak elveszíténék vezető szerepüket.

Kossuth Lajos Tivadartitthon fivére és a politikai és társadalmi élet kitünőségei fogadták, végleges hazatérésekor fogadja majd az egész ország.

Kossuth Lajos

Kossuth Lajos Tivadar.

Tivadar e hó 9-én a déli vasut gyorsvonatával érkezett a fővárosba, hol bátyja Ferenc és Bursits Antal felügyelő állomásfőnök fogadták.

Kossuth Lajos Tivadar ezután bátyjával kocsiba ült s elhajatott annak lakására, délután pedig látogatást tett bátyja kíséretében a függetlenségi pártkörben, ahol lelkesült óvációkban részesítették.

Kossuth Lajos Tivadar pár napig maradt a fővárosban és innen Berlinbe utazott, hova nagyfontosságú ügyek tanulmányozása céljából ment.

Jelen alkalommal bemutatjuk arcképét.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket 30 év óta

MAUTHNER ÖDÖN császár és királyi udvari szállító
magkereskedésében k a p a t. <<

Hol az adópénz atyámfia?

Forog a világ, mozog és változik minden. A változás kinek jóra, kinek rosszra történik. Még az nem baj, ha kevés rossz és sok jóra fordul ez a világforgás, de ha sok benne a rossz, az ellen védekezni kell jó előre. Ex-lexes idöket élünk, nincs törvény rendje szerint való kormányunk, tehát jogunk van az állami adókat és az ujonc-állítást megtagadni. Az ujonc a veradó. Ha nem állítjuk sorozás elé a fiut most, majd előállítjuk, ha az állapotok visszatérnek a rendszeres, törvényes utra. Az adóval már más-képen vagyunk. Az pénz, amely elkél, elfogy, de azért az üres helye megmarad. Ha most nem is, de nemsokára mégis adót kell fizetni, mert a hivatalnokok, az ország gépezete meg nem állhat. Eltelik az exlexes állapot, jön az adó-végrehajtó és megkérdezi, hogy *hol az adópénz atyámfia?*

Mit tegyen tehát a magyar ember, hogy elkerülje a megszorítást? Azt, hogy rendes állami adóját tegye be a takarédba, éppen mintha ki volna az adó fizetve. A takarékkönyvet tegye a feje alá s ha lefekszik, aludjék nyugodtan, mint aki dolgát a legjobban végezte. Ne bántsa hazafias érzését azzal, hogy a nemzet elnyomóit támogatja a befizetett adóval, mert a takarékból azok egy fillért sem kapnak. De attól sem kell félni, hogy azt a csuszamlós természetű adópénzt könnyen elköltheti. Ott a takarédba éppen jó helyen van. Mikor pedig jön az exlex vége, akkor a betoppanó adóvégrehajtó kérdezheti, hogy *hol az adópénz atyámfia?*

Előveszi a takarékkönyvet és büszkén mondhatja: itt van ni! egy fillér se hija! Sz. B.

Forradalom Oroszországban.

A zemsztvók kongresszusa.

A zemsztvók kongresszusa e hó 19-én összeült Moszkvában. A zemsztvók 172, a törvényhatóságok pedig 112 tagot küldtek erre a kongresszusra.

Trepov néhány nap előtt elrendelte, hogy az összes tagokat letartóztassák, de Koszlov főkörmányzó megtagadta a rendelet végrehajtását. A kormány, illetve a rendörség még az utolsó pillanatban is meg akarta akadályozni a kongresszus megnyitását, de a zemsztvók nem engedelmeskedtek a feloszlási parancsnak, hanem megkezdték a tanácskozást. Mikor erre a megjelent rendörsztviselő az egybegyűltek nevét fel akarta jegyezni, odakiáltották neki, hogy írja fel egész Oroszországot.

Nemzeti népképviselet.

A kongresszus megalakulása után nyomban hozzátogott a nagy dumáról (nemzeti népképviselet-ről) Bulygin által készített tervezet tárgyalásához s azt a nézetét fejezte ki, hogy Bulygin tervének a megvalósítása nem alkalmas arra, hogy a nyugalmat az országban helyreállítsa és a fenyegető veszedelmekkel szembeszálljon, valamint Oroszországot az anarchia állapotából kiszabadítsa és a normális fejlődés útjára vezesse egy szilárd államrend alapján.

A helyzet tehát veszedelmesen hasonlít a nagy francia forradalom első évéhez.

Merénylet Pobjedonoscev ellen.

Mult esütörtökön Pobjedonoscevet, a szent zsinat főprokurátorát, amint Carszkoje-Zeléből megérkezett Szentpétervárra, egy fiatal ember revolverrel megtámadta. A támadás elől a főprokurátort egy másik utas mentette meg. A merénylet, aki 28 éves fiatal ember, letartóztatták.

Az orosz cár tengeri útja.

Az orosz cár pedig hajóra ül s elindul bolyongani a Balti-tengeren. Be nem vallott célja emez utnak az, hogy a német császárral találkozzék. Orosz flottája annak a tengernek már nincs; tönkretette Togo a keletázsiai vizeken. A saját hajóitól tehát nincs mit félnie a cárnak, mert az az egy-két partvédő, amelyiken még ott díszleg az orosz lobogó, épp a napokban kapott új személyzetet s ezenkívül ott cirkál Vilmos császár vezénylete alatt a német flotta, amely legrosszabb esetben az orosz cár iránti barátságából elsülyeszti a lázongó orosz hajókat.

A cár négy napot fog tölteni a tengeren s ez alatt az idő alatt a német császár tanácsa alapján nagy elhatározások fognak megérlelődni benne. Csak az a kérdés, hogy ezek az elhatározások nem fognak-e szétpattani, mint a szappanbuborék, mihelyt partra lép újra. Európa csak azt szeretné, hogy a találkozó kézzelfogható eredménnyel végződjék s a béke úgy Kelet-Azsiában, mint Oroszország belsejében mielőbb helyreálljon.

Munkászavargások Szentpétervár közelében.

A Szentpétervárhoz közeli szesztrajeki fürdőben vasárnap ötszáz munkás tüntetni akart. A rendörség első fölszólítására minden ellenkezés nélkül átadták a náluk levő vörös és két fekete lobogót, majd pedig szétoszlottak.

A színházban szintén nagy riadalom támadt, mert valaki azt kívánta, hogy a január 22-iki áldozatokért mondjanak gyámsisét. A rendörség emiatt behatolt a terembe. A közönség, melynek soraiban sok gyermek is volt, nagy ijedtségében, melyet a katonaság megjelenése okozott, kirentott a szabadba, mire hire járt, hogy a csapatokat utasították, hogy azonnal tüzeljenek. Szentpétervárott a nyugalmat éjjelig nem zavarták meg, de azért mégis széleskörű óvintézkedéseket tettek.

Ostromállapot Moszkvában.

A zavargások miatt Moszkvában elrendelt ostromállapotot a legnagyobb szigorúsággal betart-

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

ják. A fő kormányzó elrendelte, hogy akik ellenállást fejtenek ki vagy pedig a katonaságot vagy rendőrséget megtámadják, rögtön hadbírótság elé kell állítani.

A Potemkin matrózai.

Galacból jelentik, hogy orosz ügynököknek, akik jelenleg a „Sesnatse“ nevű orosz állomáshajón tartózkodnak, sikerült a „Potemkin“ tizenöt matrózát, kik már alkalmazást nyertek egy galaci gyárban, az orosz hatóságoknak átszolgáltatni. Az ügynökök a tizenöt matrózt egy lakomára hívták meg, leittatták őket és ittas állapotban, megkötözve, esolnakon Remibe, Galactól egy órajárásnyira fekvő kis orosz kikötőbe vitték, ahol átszolgáltatták őket az orosz hatóságoknak.

Tartalékosok kivégzése.

A napokban anyonlítottak nyolcszáz megszökött, de néhány nap előtt elfogott tartalékost. Mind a nyolcszáz tartalékost sortűzzel lötték agyon.

Ferenc József ezrede.

A királyunk nevét viselő és a kelet-ázsiai harcra rendelt Kexholm-ezred legénységének egy része megszökött.

Bombamerénylet a szultán ellen.

Konstantinápolyban július hó 21-én, pénteken, bombamerényletet követtek el a szultán ellen. A szultán szelamlikot tartott s a Hamidie-mecsetbe ment elmondani szokásos imáját. A merénylő ezt az alkalmat választotta ki a tett elkövetésére, de elszámította magát, mert a bomba akkor robbant fel, a mikor a szultán még nem távozott el a mecsetből s így a szultánnak semmi baja sem történt. A bomba azonban, amely igen erős töltésű lehetett, rettenetes pusztítást vitt véghez a Hamidie-mecsethez vivő utvonalon, amelyet a szorongásig megtöltöttek a kíváncsiak. Szilánkjai számtalan embert megöltek és megsebesítettek. A távirati híradások szerint a szultán teljesen megőrizte hidegvérét s amikor Calice báró osztrák-magyar nagykövet kevéssel a robbanás után felkereste a Yildizben, a szultán „oly üde kedélyű és beszédes volt, mintha semmi sem történt volna“.

A merénylet.

Az uralkodó éppen befejezte imáját a Hamidie-mecsetben, a felvonult csapatok már távoztak és a szultán vissza akart térni a palotába. amidőn föld-rengésszerű lökést éreztek és óriási robbanást hallottak. A levegő nyomása a mecset, a diplomaták

kioszkja és a melléképületek ablakait betörte, magukat az épületeket belül és kívül megrongálta.

A merénylet áldozatai.

Huszonhárom embert ölt meg a robbanás, ötvenhét ember megsebesült, a pokolgép ötven lovat darabokra tépett és harminc kocsit megsemmisített. Több száz méter kerületben az összes ablakok eltörttek. A mecsettorony órájának számlapja elpattant.

A robbanás után általános lett az izgatottság és a zavar. Csak néhány perccel a robbanás után állapították meg, hogy az a mecsettel szemben levő nyílt téren történt, körülbelül 300 lépésnyire attól a helytől, ahol a szultán volt. A katasztrófa részleteinek konstatálása után elszállították a halottakat és sebesülteket, mire a szultán fia, Burhan Eddin, kíséretében, körülvéve híveitől, visszatért a Yildizbe. A midőn a kioszkhoz érkezett a szultán, báró Calice örömmel üdvözölte és az uralkodó jelekkel intett a nagykövetnek, hogy nem esett baja.

Vizsgálat.

A merénylet ügyében a legmesszebbmenő vizsgálat folyik s akit a legesekélyebb gyanu terhel, letartóztatják. A merénylet tetteseit azonban nem sikerült elcsipni, mivel a legnagyobb valószínűség szerint a merénylők is áldozatul estek. Magát a merénylet formáját sem tudták ezideig kideríteni. Az eddigi verziók szerint bizonyosnak látszik, hogy a merényletet *pokolgéppel* s nem bombával követték el.

Az orosz-japán háború.

Ujabb mozgósítás Oroszországban.

Az orosz cár ujabb mozgósítási parancsot irt alá, amelynek keresztülvitele már megkezdődött. A behívott rezervistákat a mandzsuriai harcra rendelik s állítólag már a jövő héten elindítják. Összesen mintegy 80,000 emberről van szó, akiket a cár a harcra küld Linevics segítségére.

A szibériai vasut teljesítőképessége mellett ennek az új hadseregnek utolsó csapata mintegy 4 és fél hónap alatt ér el Karbinba, tehát november vége előtt alig léphet az ellenség elé. Addig pedig valószínűleg meglesz a béke, vagy ha nem tudnak megegyezni Washingtonban, meglesz a kirini döntő ütközet, amely után nem igen lesz már szükség erre az újabb nyolevanezer emberre. Ezt maguk a behívottak is kiszámították, mert a mozgósítás állítólag nagyon simán folyik, tehát nincs ellenszegülés.

**Az aratási és cséplési árjegyzékünk ~
megjelent és azt**

kivánságra bárkinek ingyen s bérmentve megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 31. szám.

Béketárgyalások.

Ami a béke kilátásait illeti, *Witte* nem valami nagy reményekkel utazik Washingtonba. Japán eddig még egyetlen szóval sem tudatta Oroszországgal hivatalosan feltételeit, de amennyire magánértesülésekből kiszivárog, úgy látszik, hogy ezek a feltételek egyáltalán nem szerények. *Witte* teljhatalma aránylag nagy korlátolt és a cár nem adott neki teljes akciószabadságot s előreláthatólag nagyon élénk táviratváltás lesz Washington és Szentpétervár között.

Harctér és a békekötés.

A hadügyminiszterium az utóbbi napokban szakadatlanul kapott a harctérről híreket, amelyek szerint az orosz csapatok állítólag hallani sem akarnak a békekötésről, mert a mukdeni esata óta rendkívül sikeresen folyik az újabb fegyverkezés és *Linevics* igen jelentékeny újabb csapatot és ágyut kapott. Békekötés esetében attól félnék, hogy a szárazföldi hadseregnél ismétlődni fognak azok az események, amelyek a feketetengeri flottánál végbe mentek.

Szárazföldi hadsereg.

Linevics tábornok 20-ikáról a következőket táviratozza: A sereg élén nem történt változás. E hónap 17-én a koreai parton a Tumen torkolata körül japán hajóhadat láttak. Egyik jelentésben arról értesítettek, hogy japán hadihajók a Tumen torkolatát lövöldözték, továbbá, hogy két japán torpedónaszád vonult be a Gaskivics-öbölbe és tüzelni kezdet. Ongi községre. A japánok megkísérelték táborozó csapataink lövöldözését is. A Gaskivics-öbölben lévő előőrseink lövöldözni kezdtek a torpedónaszádokra, melyek erre viszonyozták az előőrsök tüzét és visszavonultak a nyílt tengerre. Ugyanebben az időben megjelent négy torpedónaszád a Koreulov-öbölben és partra tett husz japán tengerészt, kik táviró vonalainkat Ongitól délre megrongálták. Délután a japán hajók visszatértek a nyílt tengerre.

Szachalin teljes elfoglalása.

A japánok teljesen elfoglalták Szachalin-szigetet és az összes orosz csapatok megadták magukat; csak kisebb csapatok vonultak vissza a sziget belsejébe. A lakosság már visszatér rendes foglalkozásához. A japán csapatok parancsnoka kihirdette, hogy a mikádó nevében birtokába vette a szigetet és hogy ideiglenes kormányt nevezett ki.

Katonai zendülés Kóvnóban.

A Kóvnóban állomásozó egyik gyalogezred parancsot kapott, hogy induljon a harctérre. Amikor a parancsot felolvasták, nyílt zendülés tört ki. A katonák hangosan kiáltották:

— Nem megyünk Kelet-Azsiába! Inkább itt halunk meg.

A zendülést nagy erőfeszítéssel elfojtották, de az ezred nem megy a harctérre.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •**A szövetkezetek vezetői.**

— Befejező közlemény. —

Immár két közleményben iparkodtam bizonyítani, hogy a szövetkezetek vezetésére a lelkészek és tanítók vannak hivatva. Ne vádoljanak kérem részrehajlással azon írásokért, hanem tekintsenek csak széjjel az édes hazánkban működő szövetkezetek között, s hiszem, az én meggyőződésem az önökéi is lesz, habár ezen állításomat a városokban működő szövetkezetekre nem vonatkoztathatom, mert ott az értelmiség színe-java sorakozhatik a szövetkezés fennlen lobogó zászlója köré.

Hogy falun másként áll a dolog, azt vitatni sem lehet. Ott — a képzettséget tekintve — csak három buzditásra képes osztályt találunk: a lelkészek, tanítók és körjegyzők osztályát. De e három osztály közül a nagyobb tevékenység a tanítókra esik azon egyszerű oknál fogva, hogy ők többen vannak. Lelkész és jegyző talán minden 5-ik, de tanító majdnem minden községben van. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagynunk azt, hogy nem mind-egyik teszi meg a maga részére eső lépéseket, s az ilyenek kiegyenlítésére vonom össze a három osztályt egy csoporttá mint olyan tényező, akinek — együtt — vállalvete kell működnie a siker teljességé tetelére.

Azok, akik egy-egy szövetkezet felállításában cselekvőleg részt vettek, jól tudják, hogy ott az egyedek boldogulása a számításon kívül esik és ezt jó megjegyezni azoknak is, akik egy-két hónapi működés után már hasznót várnak a tefektetett tőkéből. Nézzük csak egyenkint a hitel-, a gabonarakar-, a pince-, a tej- és a fogyasztási szövetkezetek célját, hogy azok mindegyike világosan álljon az avatatlanok előtt is.

A hitel-szövetkezetek célja: tagjainak olcsó kölcsönnyújtás. A gabonarakar: az eladásra szánt gabonának a világpiacon való értékesítése; ugyanez áll a pinceszövetkezet borkészletére nézve is. A tej-szövetkezetek a várostól távolabb eső községek lakóinak tejtermelését értékesítik olyan egységárban, aminőt az egyes tagok külön el nem érhetnek.

Ami a fogyasztási szövetkezetek célját illeti, mondhatjuk, hogy azok a hitelszövetkezetekkel egyetemben a legszükségesebbek, mert a felsorolt szövetkezetek foglalkozási körébe egy kisközségnek nem minden lakosa állhat be. Gabonája, bora, tejtermelése nincsen mindegyik lakónak, de hitelre szüksége van, még pedig azért, mert életét csak a bolt segítségével tudja fentartani. Munkás (*napszámos*) emberek is részesei e két utóbb említett szövetkezetnek;

Élelmi szerek értékesítését eszközlik az előírt % mellett. Fevilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

☐ Azonnali készpénz-
☑ elszámolás. ☑

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETITŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: ☑
☑ Husnemüket, füstölt
☑ Iust, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, tojást, vaját, halat, burgonyát, káposztát, zöldségfélét, gyümölcsöt stb.

a többi tagok ismerve az ilyenek törekvését, miért ne segítenék ki őket a szorultság idején? Ma egy-két darab ruhanemű, holnap liszt, holnapuán más dolog kell a házi szükségletre és mindezzel csak fokozzák azt a hasznot, amit az egyedek a többség boldogulása érdekében iparkodnak elérni.

Nem fejtegetem bővebben a célt, hál' Istennek, ma már édes hazánk nagy részének nepei tisztában vannak azzal; inkább visszatérek a vezetésre. A lelkes az említett szövetkezetek majdnem mind-egyikének tagja lehet; termel gabonát, tejet, némelyik bort is; és mert tag: a közbeesülés az éltre állítja őt. A tanító, ha nincs is olyan anyagi helyzetben, hogy mindegyiknek tagja legyen: gyakorlati segítséggel támogathatja az ügyet. Tanácsával és a serdülők oktatásával szintén a vezető tagok közé kerül s a felvirágzás érdekében olyan működést fejt ki, a minőt a népmentés nagyfontosságú művelése kíván. A vállvetett működésnek pedig más eredménye nem lehet, minthogy a nép az anyagi romlás széléről fordíttatik vissza; szellemileg pedig a magyarságot megillető színvonalra emeltetik. Ezeket elérendő: *szövetkezzünk!*

Lengyel Ferenc.

Szövetkezés Japánban.

Olvasóinknak bizonyára fel fog tűnni, de tényleg úgy van, hogy a világ legrégebb szövetkezetei Japánban vannak; a legelső szövetkezetek, melyeknek a selyemkereskedés szövetkezeti uton való szabályozása volt a célja, még a tizenhetedik század közepén alakultak. A selyemszövetkezetek közül némelyik még ma, harmadfélszáz évi fennállás után is virágzik.

Különösen fellendült a szövetkezeti ügy Japánban 1830 és 1840 között, egy híres nemzetgazdának és emberbarátnak, Ninomiya Kinjironnak kezdeményezésére. Ezek a japán szövetkezetek megegyeztek a Raiffeisen-szövetkezetekkel abban, hogy a társadalmi és erkölcsi javukat a gazdasági kérdések fölé helyezték; az volt a céljuk, hogy segítsenek a szegény emberen, s a kezeségnél többre becsülték a kölcsönre szorulóknak érdemes és becsületos voltát s a kölcsönvett pénznek helyes felhasználását; a szövetkezetek igazgatóikat nem fizették, abból az elvből indulván ki, hogy a társadalom érdekében kifejtett munkásságért nem is szabad jutalmat elfogadni. Az első japán szövetkezetek hosszú lejáratu, öt, hét, sőt tíz évre szóló kölcsönöket adtak s a Schulze-Delitzsch-féle szövetkezetekhez is hasonlítottak annyiban, hogy a takarékoságot kötelezővé tették tagjaikra nézve. A tisztességes életmódot feltétlenül megkivánták Japánban minden szövetkezeti tagtól; a ki vallástalan volt, azaz: „a ki ócsárolja az isteneket vagy a gondviselést“, a ki tiszteletlen volt a

kormány iránt, a ki saját hibájából csődbe jutott s a ki a közérdek szolgálatának leple alatt önző célokért fáradozott — nem számíthatott arra, hogy fölvegyék valamely szövetkezetbe. Csakhamar közismeretessé vált Japánban, hogy a ki szövetkezeti tag, az rendes, kiváló erkölcsű s a társadalomra nézve gyümölcsöző munkásságot folytató férfiú. A szövetkezeti tagok önzetlensége annyira ment, hogy megtakarított pénzük után, melyet a szövetkezet pénztárában helyeztek el, még kamatot sem kértek. A kormány is támogatta a szövetkezeteket, a melyek ily módon nagyon sokat tehettek a közérköcsök javítása és a társadalmi haladás érdekében. Emelték a nép jellemének színvonalát is; például a szövetkezetek kamat nélkül adtak kölcsönöket, de azért nem volt rá eset, hogy valaki a kölcsönt ingyen élvezte volna; a kölcsön teljes visszafizetése után is mindig tovább fizetett az adós, míg egy bizonyos összeget le nem rótt — hálája jeleül. Ily módon a kamat nélküli kölcsön is fényes jövedelmet bajtott a szövetkezeteknek, rendszeren annál nagyobb, minél több hasznát vette a tag a szövetkezeti kölcsönnek. Az államnak közvetlenül is nagy szolgálatot tettek a szövetkezetek azzal, hogy a parlagon heverő földterületek megművelését egyik főfeladatukul tüzték ki.

A japán szövetkezetek megelőzték az európaikat nemcsak a keletkezésükkel, de szervezetük tökéletesítésével is. Az egyes szövetkezetek már régen szövetségi kötelékben vannak egymással s e szövetségek nagy gondot fordítanak a szövetkezetek vezetőinek nevelésére és ellenőrzésére. Külön nevelőket tartanak a szövetségek, a nevelők faluról-falura járva terjesztik a szövetkezeti eszmét, s ahol szövetkezet van alakulóban, ott a vezetésre kiszemelt embereket előbb minden szükséges dologra kioktatják. A felügyelők szintén állandóan uton vannak s rendkívül szigorúan vizsgálják az egyes szövetkezetek ügykezelését.

A szövetkezeti ügy tisztán mint társadalmi mozgalom a törvényhozás beavatkozása nélkül annyira fejlődött Japánban, hogy 1898-ban már 346 szövetkezet működött 64.388 taggal. Ekkor a kormány szükségét látta annak, hogy a teljes egyöntetűség s a nemzetközi forgalomban való könnyebb részvétel érdekében törvénynyel szabályozza a szövetkezeti ügyet.

!!! Kliséket olcsón !!!

A „FUGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent képek lemezeit ... (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja ...
a „Független Ujság“ kiadóhivatala.
(Budapest, IX., Üllői-ut 25.)

A magyar kir. államvasutak gépgyáranak lokomobil oséplőgép és „MILLENNIUM“ aratógép gyártmányai a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetést, a GRAND PRIX-t nyerték.

A magyar királyi államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32. szám,

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzcséplőkészleteit, 14, 16 és 20 lóerejű compound-locomobiljait,

„MILLENNIUM“ legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit, továbbá: „AGRÁR-DRILL“ tolókerekes rendszerű sorvetőgépeit, acéllöntésű ekefővel ellátott EKÉIT és egyéb mezőgazdasági eszközöket.

• MI UJSÁG? •

A király születése napja. Mária Valéria királyi hercegnő ezélt tizenöt esztendővel történt esküvője óta az idén először lesznek együtt az uralkodóház összes tagjai. A királyi hercegnők és a hercegek augusztus 18-án Ischlben gyűlnek össze, hogy a királyt hetvenötödik születése napján üdvözljék.

A magyar honvédség főparancsnoka. Ő felsége folyó évi július hó 6-án Ischlben kelt legfelső elhatározásával *Klobucsár* Vilmos lovassági tábornokot, a magyar királyi honvéd főparancsnok adlatusát, a magyar királyi honvéd főparancsnok teendőinek ideiglenes vezetésével megbizta. *Klobucsár* tábornok ezen állásában utódja lesz néhai József királyi hercegnek, aki a honvédség megalakítása óta viselte a főparancsnoki méltóságot.

Fognak az öreg honvédek. *Csaszkó* Ferenc 48-as hadnagy, a honvédmenedékház tagja, hétfőn hosszas szenvedés után a honvédhelyőrségi kórházban 74 éves korában meghalt.

A japánok Port-Arthurban. Mint Odesszából jelentik, a port-arthuri orosz katonai állomány utolsó maradéka oda érkezett. Port-Arthurból való elutazásuk előtt némelyeknek alkalma volt azokat az új megerősítéseket látni, amelyeket a japánok rövid idő alatt befejeztek. Port-Arthur erődtvényei, valamint a város egy része teljesen átalakult. Ezzel szemben *Kondratenko* tábornok háza a bátor katonák tiszteletére éppen olyan maradt, mint az ostrom alkalmával. Az ajtó fölött a következő felírás áll: Itt lakott *Kondratenko* tábornok, az orosz hős.

Kétszáz áldozat a pincében. Párisból jelentik, hogy az „Eclair” római táviratot közöl, amely szerint az olasz külügyminisztérium Newyorkból megdöbentő távirati értesítést kapott. A newyorki kábel-távirat azt jelenti ugyanis, hogy ott egy külvárosi ház pincéjében kétszáz olasz fiatalember borzalmasan megesonkitott holttestére bukkantak. A meggyilkoltakat napok óta keresi a rendőrség mint elűnteket. A rémes esetről az az általános vélemény, hogy az a *kamorra* műve. Az olasz kormány távirati utasítást küldött a newyorki konzulnak, hogy szerezzen be közelebbi adatokat a borzalmas esetről és tegyen azonnali jelentést. A gyilkosoknak eddig semmi nyoma.

Farkasok pusztítása nyáron. Kézdivásárhelyről jelentik, hogy *Bereczk* háromszékmegyei község határában a farkasok veszedelmes módon elszaporodtak és a szarvasmarhák, juhok és csikók között nagy pusztítást okoznak. Legutóbb több gazdának juhait, *Borbáth* János tanítónak két lovát marcangolták össze. A farkasok estefelé lepték meg a legelésző állatokat, amelyeknek pásztora ijedtében a fára szökött. A környék lakosai hajtóvadászatot rendeznek az elszaporodott dúvadakra.

Nagy léghajó szerencsétlenség. San-José kaliforniai városban nagy léghajó-szerencsétlenség történt. Próba-fölszállást tettek a «Montgomery» léghajóval. Egy *Maloney* nevű léghajós, aki ezzel a léghajóval már

többször tett kísérletet, óriási közönség jelenlétében fölszállott, hogy bemutassa a léghajó szerkezetét és fölszállásának módját. A léghajó csakhamar fölemelkedett négyezer láb magasságra s a léghajós ekkor elvágta a léggömböt s a pusztá hajóval tett a szédítő magasságban különféle mozgást. Egyszerre látták, hogy a léghajónak egyik szárnya eltört, a hajó néhánykörben forgott és azután nyilsebességgel lezuhant. *Maloney* szörnyet halt.

Fogarasban márványbányát találtak. A napokban Irországban pompás aranybányát fedeztek fel. Nem kevésbé jelentős felfedezés történt nálunk is. Fogarasmegyében, a kis Árpás község határában világra-szóló hatalmas márványbányát fedeztek fel, amely ugy gazdaság, mint minőség tekintetében a világ legerősebb bányájának mondható. Csodásan tiszta, éreztelen márvány fekszik e bányában olyan hatalmas tömbökben, mint sehol máshol a világon. A márvány teljesen érett s milliókra rug az az érték, a mely a bányában fekszik.

Gyilkos hőség. Newyorkból táviratozzák: A hőség még mindig borzasztó az egész Egyesült-Államokban és egyre több áldozatot szed. A napokban egyedül csak Newyorkban száz ember halt meg és négyszáz betegedett meg napszúrásban, dacára annak, hogy egy hirtelen jött zivatar a levegőt valamenynyire lehűtötte. Bosztomból és Buffalóból is számos napszúrású esetet jelentenek.

Keglevich Gyula gróf — a gazdasági cselédekért. *Keglevich* Gyula gróf főrendiházi tag, hatvani nagybirtokos, ki nem egy ízben mutatta ki rokonszenvét a munkásosztály iránt, gazdatársait f. hó 30-ára Hatvanba hívja egybe, hogy a mostani gyakori szociális mozgalmak figyelembevételével egyrészt a cseléd és aratómunkás megélhetési viszonyai, de másrészt a gazdáknak az alaptalan zaklatástól való megoltalmazása tekintetében megbeszéljék a tennivalókat. Nagy szolgálatot tesz a nemes gróf nemesak a munkásosztálynak e mozgalom megindításával, de gazdatársainak is, kik bizonyára teljes számban vesznek részt a nagy célok megoldására összehívott gyűlésben.

Esővízkúra. Egy új gyógymódról irnak Newyorkból, melyet a texasi Austinban fedeztek fel s amely máris igen nagy népszerűsége telt szert. Az eső-kuráról van szó. A dolog nagyon egyszerű; nem áll egyébből, minthogy a páciens Adám-kosztümben kiáll az esőre s magára zuhogtatja, ami a felhőkből aláomlik. A milyen egyszerű a kúra, olyan nagyszabású a hatása. Különösen idegzavarok és rheumatizmus esetén igen hatásos a gyógyításnak ez a módja. Egy alapos megázás s az utána következő erős massage már igen sok hülési esetet gyógyított meg rövidesen. Austin városé a dicsőség, hogy ezt az új gyógymódot alkalmazta s polgárai mélységesen meg is vannak győződve az esős gyógymód nagyszerűségéről. A gyógymód az austiniai véleménye szerint igen „kellemes, edző s a legnagyobb mértékben idegerősítő.”

Különös villámcsapás. Nagybecskerekéről irják: *Billed* községben a napokban nagy zivatar dult, miközben a villám becsapott egy sarokházba, elpusztította a kéményen levő gólyafészket, összetörte az

összes te'ógerendákat, megrongálta az ajtókat és ablakokat s az istállóban megbénított négy lovat. A villám a házat úgy megrongálta, hogy újra fel kell építeni. Érdekes, hogy nem gyult ki semmi sem és semmi nyoma sincs az elszenesedésnek.

Elsülyedt francia gőzös. Oranból jelentik: Az Adria magyar gőzhajós-társaság Szapáry nevű gőzöse algiri utjában a hétfőről-keddre virradó éjjelen, éjjel körül Tenez és Kerkel között összeütközött a Szkiafino nevű francia gőzössel. A Szapáry sérülést szenvedett, a francia hajó pedig elsülyedt. A Szapáry fölvette a francia hajó két utasát és hét főnyi legénységét. Az összeütközés a sűrű köd folytán történt.

Két leányka tüzhalála. Az utóbbi napokban Budapesten egyik ház pincéjében benzinrobbanás történt, amely alkalommal Kálmán László házmester két leánykája: a 12 éves Ilonka s az 5 éves Margit összeégtek. Mind a kettőt beviték a Rókus-kórházba, ahol a kis Margit estére meghalt. Testvérkéjét másfél óra múlva követte a halálba a kis Ilonka is, borzasztó kínok közepette. A szerencsétlen kis leánykák holttestét átszállították a boncoló-intézetbe.

Üdülőhelyek a Székelyföldön. Néhány gyönyörű és kiválóan egészséges üdülőtelepet rendszeresített a Marosvásárhelyi Székely-Társaság a Székelyföldön. Ebből van: Maros-Torda vármegyében 3, Udvarhely-megyében 7, Háromszékmegyében 6, Csikmegyében 4, Brassó megyében 1. Ezen üdülőhelyek részletes ismertetése külön füzetben is megjelent, melyet bárkinék díjtalanul küld meg *Szentgyörgyi* Dénes, a társaság gazdája.

A bolgár fejedelem gépkocsija. Berlinből jelentik: A bambergi rendőrség tegnap délután táviratot kapott, amelyben arról értesítették, hogy egy gépkocsi, amely Bamberg felé haladt, Ebern mellett egy uri fogatot elgázolt. A gépkocsi nemsokára Bambergbe érkezett, ahol a rendőrség megállította és utasait kihallgatta. Ezek az utasok Ferdinánd bolgár fejedelem és titkára voltak.

Megőrült a felesége után. Megrendítő családi tragédia nyert e napokban végzetes befejezést Bares somogymegyei községben, ahol a Ferber család szomorú esete képezi közbeszéd tárgyát. Ferber Adolf jómódu lókereskedő volt s boldogan élt feleségével, ki egy kis gyermekkel is megajándékozta férjét. Ez év tavaszán a kis Ferber fiú az udvaron játszott, mikor egy ló az istállóból elszabadult s a kis gyermeket agyon rugta. Ferberné a kis gyermek halála miatt megőrült. A szegény asszonyt bevitték a kaposvári kórházba, hol hamarosan meg is halt. Ez a kettős csapás teljesen lesújtotta a különben vigkedélyű Ferbert, ki felesége halála óta került az enabereket s teljesen elhanyagolta üzletét is. Rokonsága mindent elkövetett, hogy Ferberrel feledtesse a nagy csapást, de sikertelenül. Néhány nappal ezelőtt bekövetkezett, amitől Ferber rokonsága tartott, a fájdalomtól megtört emberen kitört az örütség, s oly veszélyessé vált, hogy a rokonság kénytelen volt szigorú őrizet alá venni, s egyuttal intézkedett a kórházba való szállítása iránt is. A közveszélyes ember azonban tegnapelőtt valahogy megszökött az őrizet alul s éjnek idején berontott néhány házba, hol az alvókat fojtogatni kezdte. A megriadt emberek csak nagynehezen tudták megfékezni a közveszélyes embert, akit aztán most már szigorú őrizet alá vettek.

Családi dráma. Bécsből írják, hogy Samens nevű nyugdíjazott államvasuti mozdonyvezető Braunában agyonlőtte tizenhárom éves leányát s aztán föbe lőtte magát. A boldogtalan ember nem tudott megélni kis nyugdíjából és az keserítette el végképen, hogy csak két gyermeke számára kapott nevelési pótlékot, a harmadik gyermek már a nyugdíjazás után született s így annak nem volt nevelési járuléka. Az öngyilkos (mozdonyvezetőt özvegye és két árvája gyászolja).

Sikkasztás a sziráki adóhivatalban. Balassagyarmatról jelentik, hogy a sziráki adóhivatalban nagy sikkasztásnak jöttek a nyomára. A vizsgálatot megindították s Horváth pénztárost felfüggesztették állásától. Eddig 20.000 korona hiányt állapítottak meg.

A vonat kerekei alatt. Nyiregyházáról írják, hogy Csengery Gyula nyiregyházai nagybirtokost szombat este elgázolta a vonat. Csengery Gyula Broschek Józseffel a Hazai Biztosító Társulat titkárával gépkocsin jött a városba. Csengery vezette a gépet. A város alatt metszi a debreceni országút a vásárosnaményi vasuti vonalat, mely helyen nincs sorompó. Valószínű, hogy a fáktól nem látta Csengery a vonatot, mivel teljes sebességgel eresztette a gépet. Az összeütközés pillanatában kiugrott a földbirtokos a gépkocsijából, de oly szerencsétlenül, hogy a röpitő erő egyenesen a mozdonyhoz vágta. A feje össze-repedezett, talpának a fejét pedig leszelték a kerekek. Rögtön megállt a vonat és azon szállították be a vértől borított sérültet az állomásra.

Áruló ébresztő-óra. Honák József görömbölyi lakos panaszt emelt a napokban a csendőrségnél, hogy ismeretlen tettesek egy öltözet ruháját, két régi lőszerszámját és ébresztő óráját ellopták. A nyomozás megindult; a tettest azonban nem sikerült kézrekeríteni. A csendőr-járőr Heő-Csaba község határában Kolompár József nevű cigánylegényvel találta, akit szokás szerint igazolásra szólítottak fel. Amint aztán e tárgyban, ott az országúton megindult a „tárgyalás“, hirtelen valami erőteljes esengettyüberregés zavarta meg a helyzet komolyságát és néhány pillanat múlva csendőri beavatkozással Kolompár zsebéből napfényre került egy ébresztő-óra. Ezen a nyomon haladva azután csakhamar kivilágosult, hogy Kolompár József volt a Honák József-től elkövetett lopás tettese. A cigányt természetesen letartóztatták.

Gazdasági kereskedelmi és ipar-bank Részv.-Társ.

Budapest, Muzeum-körút 19.

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálog-kölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokív.

VÁLTÓ-

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapirokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket,
Gőzszélő-készleteket,
Tolókerek-rendszerű vetőgépeket,
Egyetemes acél-ekéket,
Gazdasági malomberendezéseket,
Tejgazdasági gépeket,
Fűrészgépi berendezéseket,
Szecskavágók,
Répavágók, Morzsolók, Darálók.
Arjegyzék, költségvetés,
szakszerű felvilágosítás
ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetségeknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Borjufölnevelés itatással.

A borjakat nálunk közönségesen szoptatva szokták fölnevelni, amint hogy ez a legtermészetszerűbb fölnevelési mód. Sok helyt azonban — és pedig a külföldi fejős tehenészetekben — a fejős-tehenek kimélése és a tejhozam gyarapítása céljából, a borjukat nem szoptatás, hanem itatás útján nevelik fel.

A borjuítatás előnyei: 1. hogy a tehenet megkiméljük a négyetes korán túl már igen erős szopós borju döfködésétől, mely különösen a kiváló fejős-tehenek finomszövetű tőgyét csigázza el és jelentékenyen apasztja a tejelőképességet; 2. a borju valóságos szükségletéhez képest, mely a borju testsúlyának $\frac{1}{5}$ — $\frac{1}{7}$ -ed része, pontosan szabályozhatjuk a tejadagot, míg a tehéntől — főleg ha előre fejünk — a borju vagy sokat vagy keveset szopik és így könnyen állnak elő emésztési zavarok. Azonkívül pedig a szopós borju anyjának legkisebb betegségét is megsínyli, ami az itatásnál nem fordulhat elő. 3. A borju 3—4 hetes korában a tejadag fele része helyett tejpótló anyagokkal kevert lefőlözött tejet itathatunk és ezzel is sok értékes tejet takaríthatunk meg. 4. Végül pedig elkerülhetők az itatás által, a leválasztásnál előforduló bajok, amidőn t. i. a borju — legalább átmenetileg — többé-kevésbé leromlik, a tehen pedig nem türi a fejést vagy pár napig nem adja le a tejet, ami aztán a későbbi tejelőképességet is kedvezőtlenül befolyásolja.

A borjut születése napjától vagy pedig 3—4 hetes korától kezdve nevelhetjük itatással. Az első esetben, elés után a lenyalt borjat azonnal egy külön borju-ketrecben helyezzük el és itt a Tuckeri-féle mesterséges szoptató-készülékből, az első 8 napon az anyja tejét, később pedig a többi tehenek tőgyemeleg tejéből, naponta 3-szor vagy pedig a fejések számához képest 2 szer megitatjuk. 3—4 hét múlva a tej fele részét tejpótló anyagokkal helyettesítjük, mely árpa, zabdara, korpa, továbbá borsó és lenmagliszt-főzettel kevert és összeforralt lefőlözött tejből állítható elő.

Maga a Tuckeri-féle szoptatókészülék 30 cm. átmérőjű és 18 cm. magas, masszív szerkezetű ónozott bádgedény, melynek fedélközepén egy cső vezet az edény fenekére. E csőre a födélen kívül egy csecsforma gummiszopóka van erősítve. A gyenge borjut ujjunkkal esalogatva visszük a szopókára és ez eljárást néhányszor ismételve, a borju az edényből szopásra hamar rá szokik. Egy ilyen edényből óránként 6—10 borjut lehet megszoztatni. Beszerzhető Pfanhauser A. budapesti tejgazdasági gépgyárában. Ára 10 korona.

Menjen, kis hamis!

A másik itatási módszer, hogy a borjut csak 2—4 hetes korában választjuk el a tehéntől és akkor 3—4 hétig tőgyemeleg tejjel, azontul pedig féladag tejjel itatják és a másik fele rész tejet abrakkal vagy pedig tejpótlékkal helyettesítjük. A tehenet így szintén megkíméljük az erős borju dömökölésétől, de az elválasztást a borju és a tehen egyaránt megkönnyíti.

A baromfikolera gyógyítása.

A baromfikolera, difteritisz és tyukpestis, a baromfitenyésztő legveszélyesebb ellenségei. Egy-egy ilyen ragályos nyavalya rövid időn tönkre teheti egész községek baromfiállományát. Ha a ragály beütött, gyógyítani a beteg állatokat alig lehet. Am eleje vehető némely ragály elterjedésének bizonyos óvintézkedések alkalmazásával. Ezek pedig: a baromfiállomány teljes elkülönítése a szomszédokétól, ami persze nem mindig lehetséges. A baromfiólak tisztántartása és gondos fertőtlenítése. Az idegenből vásárolt és a beteg baromfiak gondos elkülönítése a saját tenyésztésüektől, az eldöglött baromfi gondos elszállítása stb. stb., amely óvrendszabályokról minden állatorvos felvilágosítást ad és amelyeket betarthat és be is tart a nagytenyésztő és a józangdolgozó tanyásgazda, de már faluhelyt ez óvrendszabályokat a legjobb akarattal is bajos betartani.

Mindezekről unos-untig hallhattak, olvashattak szíves olvasóink s ha mi jóakaratu figyelmükbe ajánljuk is ez általános óvintézkedéseket, ez alkalommal nem kívánunk azok részletes tárgyalásába becsátkozni. Most csak a baromfikolera különleges orvoslási módjairól fogunk megemlékezni.

A baromfikolera lefolyását nem írom itt le külön, mert a gyakorlati baromfitenyésztő ugyanis ismeri a betegséget, aki pedig nem ismeri, az semmi-féle leírásból fel nem ismeri. Csak annyit említek föl, hogy a baromfikolera és a tyukpestis teljesen hasonló kórtünetű betegségek; a tyukpestis azonban csak a tyukokat pusztítja, a kolera pedig mindenemű baromfit. Ha tehát a koleraszerű betegség csak a tyukok között pusztít, úgy valószínűleg tyukpestis, ha pedig a többi baromfi között is, úgy baromfikolera-ával van dolgunk.

A baromfikolera egyik hatásos ellenszere a sublimátoldat, amelyet legelőször Rützer német állatorvos használt, 500—1000 sulyrész vízben oldva fel 1 sulyrész sublimátot. Az így felhígított sublimátoldat egyáltalában nem árt a baromfiaknak, és nemcsak megvédi azt a kolera ellen, de esetleg ki is gyógyítja a betegségből. A sublimát (corosylus) oldatot, állatorvosi rendelvényre bármely gyógyszer-tárból megrendelhetjük, kevésbbé hígított állapotban, a melyet aztán az állatorvos utasítása szerint hígítani kell és így ivóvízként adni a baromfiaknak. Adagolása csak tényleges járvány fellépte, illetőleg annak kezdete idején ajánlatos addig, míg a fertőző betegség meg nem szűnik. A corosylus a szabadon lévő

ivóvízben hamar felbomlik, amidőn hatástalanná válik. Célszerű azért naponta többször készíteni friss hígítást és naponta kétszer vagy többször csak annyit adni a baromfiak vályujába, amennyit hamar megisznak. Kevés konyhasó emeli az oldat tartósságát.

Egy másik óvszer, az előbbinél még hatásosabb, a *Farbwerke Hoechst*-féle baromfi-olera szerum, amelylyel a „*Baromfitenyésztők Országos Egyesülete* végeztetett az ország több részén kísérleteket. A legnagyobb arányu ezek között *Majláth Józsefné* grófné kísérlete volt, mely esetben a kolera aug. és szeptember hónapokban rettenetesen pusztított és még októberben a beoltás idején is minden 3—4 napon 5—6 drb elhullott; beoltatott 7 drb idült beteg, 1 heveny beteg és 280 darab egészséges baromfit. Az eredmény, hogy a heveny beteg elhullott, a 7 idült beteg kigyógyult és több betegedés nem fordult elő. Másodízben óvszerül ujonnan kelt csirkéket oltatott be és azok mind egészségesek maradtak. Végül 1904 decemberben újból fellépett a baromfikolera és 2—3 napi időközben 8 drb elhullott. Ekkor beoltatott 770 drb baromfit és nem történt több megbetegedés.

Számos más kísérlet folytán kitűnt, hogy az említett baromfikolera-szérum megvédi ugyan az egészséges baromfit a megfertőzéstől, de a már előbb megfertőzött baromfit nem menti meg. Továbbá, hogy ragályvédő hatása csakhamar meggyengül és 2—4 hét múlva teljesen meg is szűnik. Tehát mint védőanyag csak óvszerül használandó akkor, amidőn a baromfikolera a községben vagy saját állományunkban először föllép. Ilyenkor legcélszerűbb az összes falu- vagy majorbeli baromfiállományt beoltatni és az ojtást ismételni, ha később ismét fellépne a baromfikolera. Ámbátor ha mindenhol rendszeresen ojtanak, úgy a kolera is ritkábban lép fel. Így aztán a baromfiállományban a kolera pusztítása a minimumra redukálható.

A *Farbwerke Hoechst*-féle baromfikolera-szérum olcsó, könnyen kezelhető, az ojtást minden tenyésztő maga végezheti és az egészséges állatokra teljesen ártalmatlan. Mindezeknél fogva ajánljuk községi és nagybani tenyésztők figyelmébe. Amint valahol föllép a kolera, forduljanak a „*Baromfitenyésztők Orsz. Egyesületéhez*“ szerumért. (Budapest, IX., Üllői-ut, Köztelek).

A permetező és használata.

A gazdasági növényeknek igen sokféle ellenségei vannak. Ezen ellenségek neme-ak a különféle növények családjába tartoznak, hanem ezek között a kártevők között foglalnak helyet a különböző rovarok, a különböző ragályos betegségek. A gazda hiába műveli megfelelő módon a talaját, hiába trágyázza istállótrágyával, hiába irtja a gyomot vetéséből, ha ezek ellen a kártevők ellen nem védekezik, mert ezek az ellenségei gazdasági növényeinknek, képesek a legszebb reménnyel kecsegtető termést is tönkre tenni. Különösen két növény van kitéve a

többi között annak a veszedelemnek, hogy egyszer ugyszólván mindeu látható ok nélküli tönkremennek, fellép rajtuk a gombaokozta kár. Ez pedig a szőlő és a burgonya.

A burgonyán egy élősdű gomba (Phytophthora infestans) okozza a burgonyának vészét, a szőlőn pedig a peronospora (Plasmopara viticola) teszi meg kártételeit. Ezek ellen legjobb szer a permetezés, mely a permetező segítségével eszközöltetik.

Hazánkban igen sokféle permetező van, a melyekkel, hogy jól tudjunk bánni, megkivántatnak a következő feltételek: 1. A permetezőbe öntött folyadék tiszta legyen. 2. Minden munka elvégzése után tiszta vízzel ki legyen öblítve az egész készülék, még a csövek is. 3. Munkaközben ha azt látjuk, hogy a permet nem egyenletes, a permetező csapját el kell zárni és kupakját lecsavarni, mert meg kell nézni, hogy nincsenek-e a lyukak eldugulva. 4. A különböző szerkezetű permetezőkhöz az elárusítóktól használati utasítást kell kérni. A permetezéshez jó minőségű permetező anyagot: rézgálicot, égetett meszet használjunk.

Uj gazdasági tudósítók. A földmivelésügyi m. kir. miniszter újabban *Kirchmayer* Vilmost (Enyiczke), *Cornides* Albertet (Szerencs) és *Bihary* Kálmánt (Pozla) a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyárának
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélianyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekkefej.

Pánczélaczél-kormánylemez.

Magasított aczél-ekkefej.

Porvédő kerekek.

Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajmivelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.

Sürgőnyczim: „AGRARIA“ Budapest.

• MULATTATÓ •

A mukdeni csata.

(Folytatás.)

A talaj hóval fődött és ez magyarázza meg a husz vakmerő különös fehér maskaráját. Elvesznek a föld csillogó fehérségében. Cipőtlen lábuk nem okoz zajt, láthatatlanul csuszognak ezek az emberek, kötélén robbanószerrel töltött ládákat huzva maguk után a fagyos síkos talajon. Kiválogatják a talaj mélyedéseit, az árkokban másznak előre, hosszú kerülőket tesznek, hogy körvonaluk az apró dombok tetején ne rajzolódjék le a csillagos égre. Csaknem reggeli három óra, amikor törpe-fenyőcsoport elé érnek, azokhoz a kínai fenyőkhöz, amelyek fekete nagy karjai olyan különös élettel teli mozdulatuak, mintha tördelnék a levegőben. A fenyők törzse közt meglátják a drótkerítést. Ötven lépésnyire van tőlük. Muné hadnagy egy odasugott parancsára az emberek megállnak és hason fekvé maradnak.

Néhány szó, az egyik fültől a másikhoz sugdosva, körbemegegy. Azután három részre oszlanak, mindegyikben hét emberrel. Egy csoport hátramarad tartalékban; a másik kettő folytatja az elő ehaladást, mindig csuszva, óvatosan, macskaszzerű mozdulattal másznak odébb.

Időnkint dörög az ágyu és a magasban füttyülő gránátok röpülnek. Messze valahol egyre morog az ágyuzás. De itt minden hangtalan, mélységes a esend. A japániak belemeresztik a szemüket az előttük levő homályba és lassan-lassan megkülönböztetik egy bástya körvonalát a sötétben és közelebb egy sáncárok fokát. Egyszerre csak kiemelkednek az őrszemek is.

Öt őrszem a sánc és a drótháló között. Fölle sétálgatnak, puskával a vállukon, néha megállanak, topognak a fagyos lábukkal és szórakozottan néznek a sötétbe, az ellenség felé. Aztán ismét megkezdik szabályos, lassu, rövid sétájukat, nem tudva, hogy husz lépésre az ellenség kénytelen őket. Egyszerre csak az őrszemek megállanak és hallgatónak. Meghallottak valamit az éjszakában.

A japániak elértek az utolsó dombokig, az ellenség előretolt pozíciói előtt. A lejtőt úgy verik a golyók, mint valami jégeső, de a támadók ellenállhatatlan hevességgel rohannak lefelé a rideg lejtőn, aztán telkusznak a völgyből és belevetik magukat az első sáncárok-vonalba. A védők Hulaotun bástyái közé vonulnak, amelyek száz méterrel odébb vannak és ezekből a bástyákból, valamint a Putilov-domb minden erősítéseiből rögtön pokoli sortűz összpontosul az elfoglalt sáncárkokra.

A japániaknak nincs rá idejük, hogy használható védőműveket építsenek. Meg kell elégedniük azzal, hogy apró bástyákat ássanak, amelyek alig elégségesek egy ember véde mére és emögött maradnak összehúzódva öt ujjnyi vastag hórétogen. Nehéz ezt a pozíciót megtartani, tovább előrehaladni pedig bolondság volna. Jaj annak, aki megmutatja a fejét a kis bástyák föött; az oroszok tömegben löknek erre a fekete pontra, mint valami céltáblára.

Éjszaka támadást próbálnak, de az oroszok örködnek és alig, hogy a japániak az első lépéseket tették, észreveszik őket. A támadást felfüggesztik.

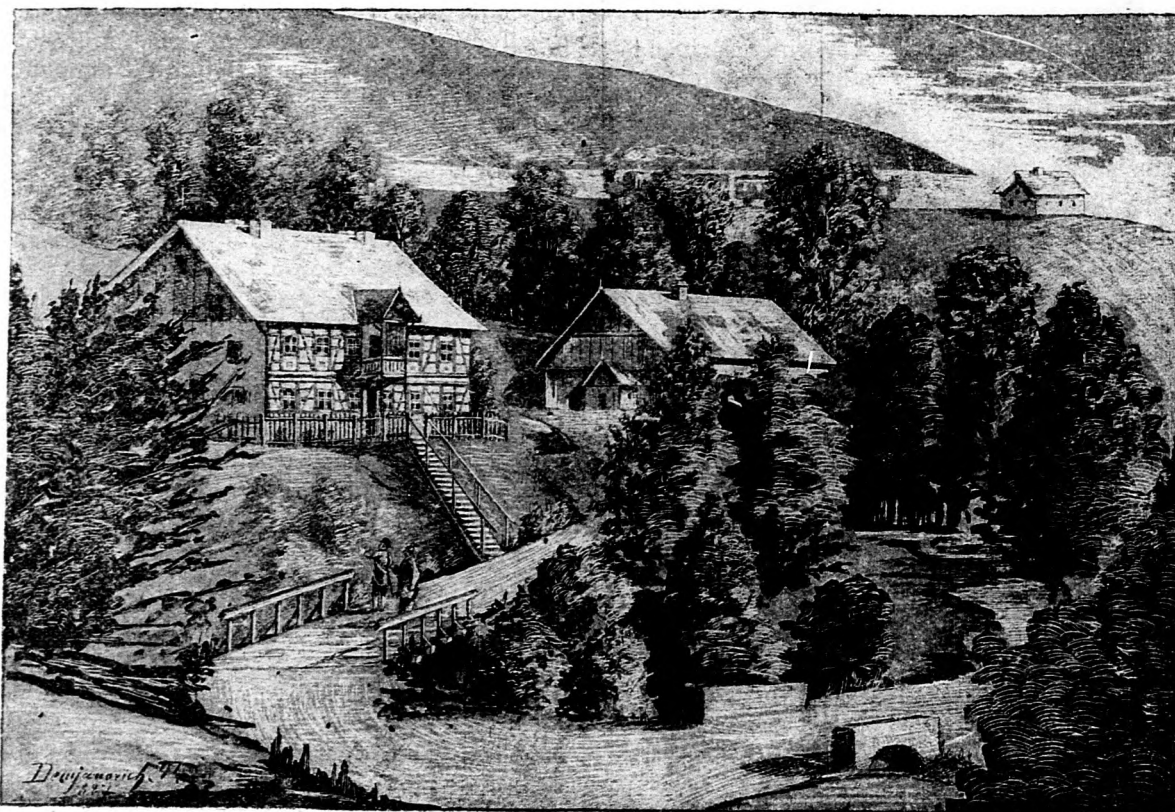
Ebben a rettenetes helyzetben, az ellenségtől száz méterre, a támadók három nap, három éjszaka maradnak. El nem lehet képzelni, hogy mit jelent az nyolevan óra hosszat maradni így egy helyben, a mandzsuriai rideg tében, a golyók szakadatlan zápora közepette. A legnagyobb nevétség az, hogyan éllemeznek és lássák el lövészerrel a támadókat. Az első napon minden közeledési kísérlet hiábavaló. Egész rajjai az önkénteseknek, akik erre a szolgálatra ajánlkoznak, hullanak el, egyik a másik után, amint az utolsó domb végzetes lejtőjére érnek, vagy kerülő uton a völgybe kijutnak. A sáncárbokból kétségbeesett jeleket adnak apró zászlókkal: a katonák éheznek.

Végre is a szükség zseniális módszerre tanít meg. Elelmi-zereket és municiót nagy kerek gömbökbe csomagolnak, amelyeket este az utolsó domb csucsára visznek. Itt aztán egy lökés és rajta! A

hajnalban, amikor a katonák fáradtan huzódnak meg a bástyáik mögött, csak akkor alusznak. Az ellenség tüzelése heves és pontos, de ők alusznak; csak kevés őrtálló marad ébren. Sokszor egy-egy alvót lövés talál és észrevétlenül álm dja át magát a másik szunnyadásba, amelyből nincs ébredés. . .

*

Március 4-én éjféltkor, Marujáma ezredes ezredében — Imabasi dandarának balszárnyán — néhány katona tábornözeteket vett észre az orosz pozíciókon és épen azon tanácskoznak, hogy mi lehet az, a mikor nagy tömeg lépteinek zaját hallják a megfagyott talajon és árnyékokat látnak a sötétségben. A japáni katonák, akik ezt észrevették, Takakura vicomte őrnagy vezérlete alatt álló zászlóaljhoz tartoznak.

A Karpatok világából.

magukra hagyott gömbök legurulnak, nagyokat ugranak és leérnek a völgybe, éppen a katonák mellé. Éjszaka fölszedik és a tartalmukat szétszjtják a sorban.

A harcolókhoz érő étel bizony szükös és leginkább kétszer-ült. Néhány óra mulva, amikor az épségüket lecsillapították, még rettenetesebb szenvedés kezdődik: a szomszúság. A katonák földdel kevert havat maro számra már elfogyasztottak köröskörül.

A szájuk kiszárad, a nyelvük megdagad, az ajkuk vérzik. Mulnak az órák, a második nap is fogyóban van. Minden arera rászáll a kétségbeesés köde. A katonák némán, a rémület kifejezésével szemükben, egymást nézik.

Éjszaka, mikor a tüzelés a sötétség miatt szünetel vagy rosszul irányzott, a katonák munkához látnak és fáradhatatlanul dolgoznak a sáncaik kijavításán, a sáncfokok újraásásán; aki nem dolgozik, őrt áll. Erős hideg van és a mozgás szükséges. Csak

Az örök kiáltása fölhangzik.

— Taredá?! — Ki jár itt?

Egy hang japánul feleli:

— Vaga gun! — A mi seregünk!

Másik hang pedig ezt:

— Mikata! — Barátok!

A japániak gyanakodnak, készen tartják a puskát és a sötétbe erőszakolják pillantásukat. De nem mernek tüzelni. Az árnyak közelednek.

Hirtelen, a sűrű sötétből levegőt reszkettető hurrá! hallatszik — és orosz zászlóaljak rohannak szurony-támadásra. A kézi harc rögtön dühödité válik. Senki sem lő attól való félelmében, hogy az övéit találja; nem hallani egyebet kiáltásoknál, jajgatásnál, puskatusdöngésnél, amely szomoruan dobban a melleken; jajszó, lihegő lélegzetvétel, hörgés. A japániakat visszaverték, visszavonulnak; de kis idő múltán ismét tért nyernek és kétségbeesetten küzdenek. Takakura vicomte karddal verekszik, bátorító szavakat kiáltozva katonáinak.

Ennek a zászlóaljnak egy százada, a mely az utolsó napok veszteségei folytán 75 emberre fogyott, éppen evett, mikor a támadás megkezdődött. Váratlanul megrohanva, kénytelen volt valamennyire visszavonulni, halottait, sebesültjeit és borjuit hátrahagyva. A támadó oroszok urai maradván a térnek, énekelnek, azután összehordják az elhagyott borjukat, petroleumot öntenek rá, amivel el voltak bőven látva, (egyáltalában a petroleumnak nagy szerepe volt ebben a háboruban) és meggyújtják.

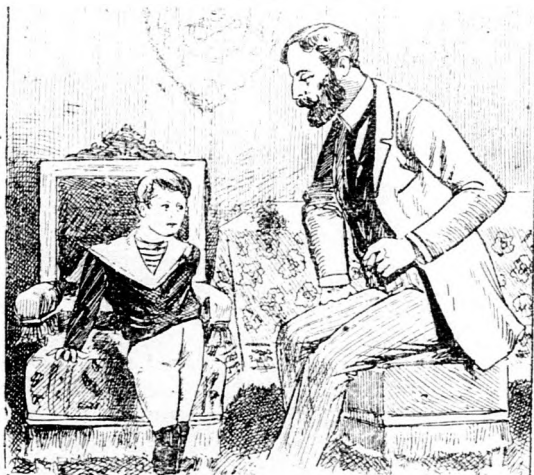
Akkor a japániak látják, vagy látni vélik — mert a dolog sokkal rémületesebb, semhogy hihető volna — hogy az oroszok összeszedik a japáni sebesülteket, halottakat és a magasan lángoló és füstölő tűzbe dobálják. A 75 ember most már 50-re fogyott, de a dühtől elkapatva, újra a küzdelembe vetik magukat. A tűz szomorú piros fényt vet a val harcra. Kevés pere mu'va már csak 17 ember küzd a századból. Elükön Okubo kapitány verekszik. Egy orosz katonával harcol éppen, a mikor egy másik katona puskatussal oldalba üti; hátraesik. Az első orosz ráemeli a puskáját, lő és a golyó a japáni kapitány bal vállába furódik. De hamar magához tér kábultságából és újra a harcba veti magát. Még háromszor megsebesül, de nem engedi elvezettetni magát.

Ejszaka két óra. A harc folyik, a japániak már nem állhatnak ellen sokáig. Helyzetük rettenetes. A veszteségek óriási nagyok, Takakura zászlóaljában már csak négy tiszt maradt. Ugyanannak az ezrednek másik három zászlóaljában már csak három. Marujama ezredes megsebesült. Hirnököt küldtek, egyiket a másik után és segítséget kértek.

Csupán reggeli négy órakerkezik meg a segítség Okada őrnagy parancsnoksága alatt. A friss csapatok, kézigránáttal felfegyverkezve, rávetik magukat az oroszokra és közéjük dobják bombáikat. A robbanások váratlan robbajjal visszhangoznak a völgyben. Az oroszok, maguk is kimerülve, abbahagyják a küzdelmet, és puskalövésektől követve menekülnek bástyáik mögé. A hajnal holttestek és sebesültek halmait világítja meg; oroszokét és japániakét, lázas mozdulatban megmerevedve, egymásba folyatva vérüket. A fagy egyenkint megállítja a szíveket, melyek még lassan vertek. A jajszó elhal.

És a japániak ismét nyugodtan bujnak meg sáncaik mögé. (Folyt. köv.)

Ferike érdeklődik.

Ugy-e a papa nem ért az órához?
Miért ne értene?

A nagymama azt mondta neked az este, hogy a papa nem is sejtí még, hogy hányat ütött az óra!

Képeinkhez

Menjen, kis hamis! Karvaly festőművész igen kedves jellemképe. Szinte látjuk, amint a menyecske a legénnyel pajzánkodik, ám nem hiszi el annak édeskés beszédjét. Mulat rajta, de azért kikacagja: Menjen, kis hamis!

A Kárpátok világából. Igazán regényes részlet ez a kedvesen eldugott kis fészek. A munkács-beszki di vasut mentén van Szvoljávka közelében. A vasut építésekor ez volt a mérnökök lakása, akik napi tevékenységük fáradalmait itt pihenték ki a természet bájos ölében elhelyezett kised otthonukban.

Apróságok.

Tengeri elefánt. A bécsi udvari természetrajzi muzeumban kiállítottak most egy ugynevezett tengeri elefántot, amelyet 1901. év július végén fogtak a Falkland-szigetek mellett. Ez állatok őshazája a Déli-Jeges-tenger és valaha ezerszámra tanyáztak a sarkvidék körül, de most már nagyon kipusztították és valóságos csodaszámba megy, hogy ilyen állat egészen a Falkland-szigetekig kalandozzon. A Bécsben kiállított tengeri elefánt hossza hat méter, mellénél öt méter széles és élősulya körülbelül 10,000 font volt. Az állat csontvázának kikészítése és különösen bőrének lehuzása, a nagy zsirtömeg eltávolítása igen nehéz feladat volt s fél évig tartott, míg teljesen elkészültek vele. A csontvázat hajón Hamburgba vitték és innét külön e célra épített vasuti kocsiban szállították Bécsbe, de miután terjedelme olyan nagy, hogy a muzeumi termek ajtóin nem fér be, az első emeleten levő csarnokban helyezték el. Így is csak husz ember tudta a hatalmas csontvázat az emeletre emelni hengerek segítségével. A tengeri elefánt onnét kapta nevét, hogy éppen olyan ormánya van, mint a szárazföldi elefántnak. Az állat a rozmarok vagy fókák családjába tartozik és ezért elefánt-rozmár néven is ismerik.

Jó étvágyu hölgyek. Harlem amerikai városban ötszáz nő óriási bankettet rendezett a napokban a házasodni kész fiatal emberek tiszteletére. A lakoma folyamán felszolgáltak nyolcszáz font bifszteket, 500 font kotlettet, 3000 zsömlét, 20 láda pezsgőt, 30 láda likört stb. Az esti kilenc órakerkező lakoma másnap reggel hét órakerkezőt ért csak véget. A legjobb étvágyu urak és hölgyek díjakat is nyertek. Így Clarkson kisasszony kapta az első jutalmat, mert 34 perc 58 másodperc alatt elpusztított egy hat hüvely hosszúságú bifszteket, amelynek a súlya közel tizenkét fontot nyomott. Blackbum kisasszony a második díj nyertese. Ő a kilenc fontos marhasültnél nem vitte tovább. A banketten és versenyen résztvevő fiatal emberek, akik közül egy sem tudott az első vagy második díjhoz jutni, ugyancsak jóllaktak a nagyétvágyu hölgyekkel s bármily kitűnő falatokkal szolgáltak is nekik, egyértelműleg elhatározták, hogy a lakomarendező hölgyek közül egyet sem vesznek el feleségül. Végre is ők nem akarnak a feleségük evősportjából megélni.

A d o m á k.

Elszólás.

Gróf: Kidobtad azt a szemtelen hitelezőt?

Inas: Ki. Olyan goromba volt, mintha csak ő lett volna a gróf ur.

A bíró előtt.

A bíró: Tehát ön beismeri, hogy bűnös?

A vádlott: Szó sincs róla, a védőm meggyőződött róla, hogy ártatlan vagyok.

Kedves vendég.

Férj: Hát az anyád is eljött? Hiszen megírtam, hogy ne hozd el?

Feleség: Eppen arról akarna veled csevegni.

Vasuti pénztárnál.

Jegykiadó: (Rövidlátó.) Tessék várni nyugodtan, csak egy óra múlva indul az első vonat!

Burkus kutya: (Morog. A gazdáját ker. si.)

Jegykiadó: Ne morogjon!

(Erre a gorombaságra Burkus kutya megugatta a siket jegykiadót.)

Dereglyések a Tiszán.

Juhász: Ugyan mennyiért vinnének el gazd-uramék Szögedre?

Révész: Hogy mennyiért? Hát 20 garasért. De ha kend is huzza a parton, hát 10 garasért!

Juhász: Már akkor csak inkább huzom.

Biztos szer.

Mi az könyvelő ur, maga alszik, amikor olyan sürgős munka van itt?

Bocsásson meg főnök ur, de a kis babám miatt nem bírok aludni.

Akkor jó lett volna, ha elhozta volna.

Akadály.

Amikor Géza megkért téged, térdé e borult? Nem lehetett. Én voltam a térdén.

Megadta.

Néni: Ejnye fiam, nem sajnálsz, hogy a szegény madárkakat kiveszed a fészkeikből?

— Csak azért teszem, hogy ki ne tömjék őket a néni kalapja számára.

Megfigyelés.

Az egyik: Miért gondolja, hogy az öreg ur tanácsai becsesek?

A másik: Mert csak akkor ad tanácsot, ha kérnek tőle.

Megesik.

A: Hát igaz, hogy mindig nőé az utolsó szó?

B: Nem mindig. Mert hátha másik nővel beszél.

Szótalány.

— Tóth Károlytól —

Négy betűből állok.
Vizben sokat vagyok.
Ha utolsó betűm
S ékemet elhagyod,
Mit velem keresnek,
Azt is megtalálok.

Megfejtési határidő 1905. augusztus hó 6.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 29. számában közölt talány megfejtése:

„Szántó föld”

Helyesen fejtették meg: Szőke Boriska, Nagy Anna, Glock Margit, Mayer Irén, Schwell Vilma, Pető Ida, Vajda Mariska, özv. Böchérné Simon Julianna, Sebők Julia, Németh Irén, Horváth József, Fekete Bertalan, Mészáros József, Mozzay Mihály, Vladár Géza, Blichá Eerenc, Németh István, Tóth Károly, Murányi Gyula, Rieger Ödön.

A sorshuzásnál Németh Irén és Vladár Géza nevei jöttek ki elsőnek, kiknek a kitűzött jutalom gyanánt egy-egy regény-kötetet küldöttünk.

• LEVELES SZEKRÉNY •

KÉRELEM! Mindazokat az előfizetőinket, akiknek előfizetése június hó végén lejárt, tisztelettel kérjük a pénz mielőbbi beküldésére, mert azoknak már ennél a lapszámmal többet nem küldünk. Előfizetési ár: félévre 4 korona. Cim: FÜGGETLEN UJSÁG szerkesztősége, Budapest, IX., Üllői ut 25.

Előfizető neje. Igen kellemesen érint bennünket, hogy lapunkat hölgyolvasóink is pártolják. Kivánságának készségeggel megfelelünk. A közölt címekre megindítottuk a lapot. — **N. G. Erzsébetfalva.** Rendszerint egyszer kell évenként a fillokszerás szőlőtálat szénkénegezni és pedig vagy ősszel, vagy tavasszal. Ha ezt az időpontot elmulasztották és a szőlőn nagyon sok a fillokszera, akkor lehet nyáron át is végezni a szénkénegezést, a szőlő elvirágzása és megérése közti időszakban. A talaj azonban ne legyen nagyon száraz és összeropedezett, mert akkor a szénkénegezés hamar elillan belőle; legjobb, ha kissé nyirkos az. Egyébként a m. kir. állami Rovartani állomás (Budapest, II., Debrői-ut) igen szívesen küld védekezési nyomtatványt, ha ez iránt hozzáfordulnak. Abban részletesen ismertette van az egész gyérintő eljárás. — **Molnár Vendel.** Szíveskedjék sorsjegyszámait újra közölni. A már elintézett leveleket megemmisítjük. — **Czémán Antal.** Szíves elismerését köszönjük. Péterffy Tamás kérdezett munkái Vass József könyvkereskedőnél (Budapest, VII., Erzsébet-körut) szerezhetők meg. Kérjen onnan árjegyzéket.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése
1905. július 28.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 112—128 K., vidéki borjúhús 120—136 K., sertéshús 150—156 K., szalonna füstölt 160—165 K., szalonna, olvasztani való 150—152 K., hárj 160—164 K., sertézsír 150—152 K. — **Füstöltthús:** (vidéki) kg.-ja 1.60—1.80 K., hazai sonka 1.60—2. K.

Baromfi-félék: élő tyúk ——— K., rántani való csirke 1.40—2.40 K., sütni való csirke 2.50—3. — K., kacsa, hizott 2.40—5.20 K., lud, hizott 8.—12. K., pulyka, hizott ——— K., páronkint. Vágott hizott liba 1.50—1.70— K., vágott hizott káppan, kacsa és pulyka 1.90—2.60 K. kg.-ként.

Tojás: bácskai 75—75 K., erdélyi apróbb áru 73.—73 K. lédánkint. (1440 drb.) Apadt ——— K., meszes: — K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 8.—9.— K. rózsá l. 5.20—5.60 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ——— mm.-ként.

Teavaj: (centrifugál) 2.30—2.50 K., főzővaj 1.50—1.80 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 20—24 fillér.

Budapesti piaci árak.

Szabona. Árak métermázsanként értendők). *Buza* 16.—17.60 K. *Rózs* 12.85 K-től 12.90 K-ig. *Árpa* 12.— K-től 12.20 K-ig, job b minőségű 12.40 K-től 13.— K-ig. *Zab* 13.40—14.— K. *Tengeri* 15.40 K.

Liszti ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	28.—	27.30	26.40	25.80	25.40	25.—	23.20	21.—	15.—

Takarmányvásár. Ráti széna 5.—6.60 fillér, mohar 5.20—5.80 fillér, zsupszalma 4.20—4.80 fillér, alomszalma ——— fillér.

A „FUGGETLEN UJSÁG“ szerkesztésére felügyel:
RUBINEK GYULA, országgyűlés képviselő,
a Gazdasági Egyesültek Országos Szövetségének titkára

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkográfai műintézet
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.
KÉSZIT:
mindennemű nyomtatványhoz szükségelt
CLICHÉKET
Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-
typia, fametszet stb. útján. Térképek, terve-
zetek, alaprajzok photolithográfai leg-
szebben, legolcsóbban sokszorosítottak.
Vidéki megrendelések pontosan és julányosan eszközöltek.

Őszi trágyázáshoz a
THOMAS-SALAKLISZT

csillag-védjeggyel helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszforosavas műtrágyája. — Kivánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál:

Kalmár Vilmos, Budapest, VI., Teréz-körút 3.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H. Berlin, magyarországi vezérképviselője.

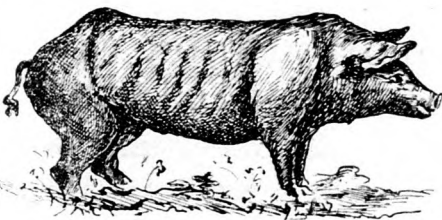
Óvakodjunk a hamisítá-
soktól és figyeljünk a
védjegyre.

Minden zsák ólom-
zárral és tartalom-
jelzéssel van ellátva.

Szíves figyelmébe ajánljuk az igen tisztelt közönségnek a somogyiszilli Szent István gyógyszerár kiténő hatású készítményeit és pedig:

sertésvész elleni óv- és hizlalóport,

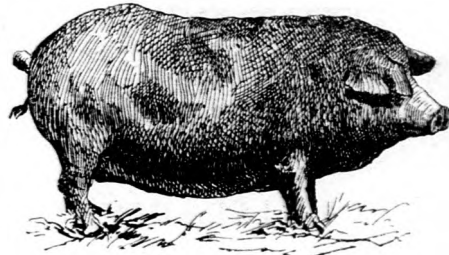

Disznópor használata előtt.

mely rendszeres adagolás mellett nemcsak megakadályozza a sertések különböző betegségeinek fellépését, nagy mértékben fokozza az étvágyát s ennek révén a hizlalást megelőző mértékben elősegíti; hanem kellő időben alkalmazva, az ugynevezett sertésvészt is sikeresen gyógyítja. 1 kilogramm ára 1 korona 90 fillér. Ha egész községek részére történik megrendelés, ennek arányában 20—30 százalékos engedmény nyújtatik.

10 kiló megrendelésénél 1 kiló ingyen s az egész küldemény bérmentve!

Köszvény-balzsamot izom, csusz és mindennemű csontfájdalmak ellen. Ára egy nagyobb üvegnek 2 korona 50 fillér, kisebb 1 korona 50 fillér.

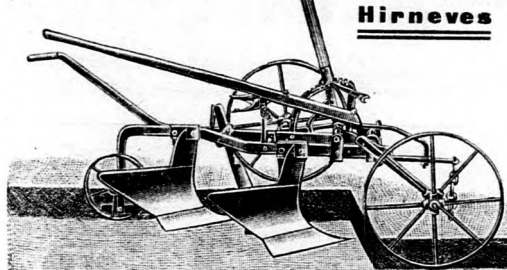

Disznópor használata után.

Lysol-Salleylt viszkettség és mindennemű bőrbajok ellen. Ára egy tégelynek 3 korona. — **Hajerősítőt** hajhullás ellen. Ára egy üvegnek 3 korona 80 fillér és 2 korona 50 fillér. — Ezen szerek kiténő hatásáról számtalan elismerő és hála nyilatkozatot tanuskodik.

Megrendelések GYÓGYSZERTÁR Somogy-Szill küldendők.

Alakult 1856. évben.

KÜHNE E. MOSON

No. 9.

KÜHNE E. » hazánk legrégebb «
mezőgazdasági gépgyára **Mosonban**

Elsőrendű anyagból elismert gondos kivitelben szállit:

Hirneves „Mosoni Drill“ tolókerekű szabadalmazott sorvetőgépeket,

Sack-rendszerű aczélekeket, egy- és kétvasú ekéket, hengereket, boronákat dus választékban.

Gabonatisztító- és szelelőrostákat, Konkolyválasztógépeket,

Szőlőzúzókát és borsajtókat 6 nagyságban stb.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

FŐRAKTÁR: BUDAPEST, VI., Váci-körút 57/a. | FIÓRAKTÁR: TEMESVÁR, Gazdaudvar.

TEMESVÁR, Gazdaudvar.

Sürgőnyozim: Consum, Budapest. Telefon: 25—02.

Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság

Budapest, V., Nagy-Korona-utca 17. sz.

ÜZLETÁGAK: =====

Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és főzelékküldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítmányozásra vonatkozó mindennemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok stb.) készséggel nyújt felvilágosítást. **Kiviteli osztály:** A társaság berlini főkja mindenféle élelmi cikkek bizományi értékesítését elvállalja. Az árukra előlegeket is folyósít.

Sertésbizományi osztály: A ferencvárosi sertésvásáron elvállalja hizott sertések bizományi értékesítését.

— Közlebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400,000.— kor.
Alapítványok	1.278,240.— kor.
Alapítók	200,000.— kor.
Tartalékok	374,767.80 kor.
Összesen	2.253,007.80 kor.

1901. évi fölösleg	90,349.— kor.
1902. évi fölösleg	59,782.26 kor.
1903. évi fölösleg	109,331.73 kor.
1904. évi fölösleg	72,438.23 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére, különféle módozatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi fizetfeleslegre közgyűlési határozattal tartalékokba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítésben részesülnek. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

1904. évi forgalom: 22,000 bál.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukceziókra

melyek minden évben **július és szeptember** hónapokban tartatnak meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. S TÁRSA

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT

Budapest, V. ker., Erzsébet-ter 13. szám.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLOI-UT 25.

A miskolci országos baromfi-kiállításon diszoklevéllel kitüntetett

sárga orpingtonok faj-tiszta tenyésztőjásai

12 darabonkint, patent csomagolással és postai szállítással 10 koronáért kaphatók

Szilassy Elemér-nél
Verebély, Bars megye.

SZUPERFOSZFÁTOT,

mindennemű egyéb

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

Műtrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban

szállít a

„Hungária“ műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar **részvénytársaság**

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.